EVANGÉLIKUS CSALÁDI LAP

V-ik évfolyam 2. szám

1929. évi január hó 13

Szerkesztik: KEMÉNY LAJOS igazgató-lelkész és Dr. MIKLER KÁROLY. Kiadja a pesti evangélikus magyar egyház. — A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dr. MIKLER KÁROLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, IV., DEÁK-TÉR 4. Megjelenik július és augusztus hó kivételével minden vasárnap. — Előfizetési ára félévre 2 P. Egyes szám ára 10 fillér.

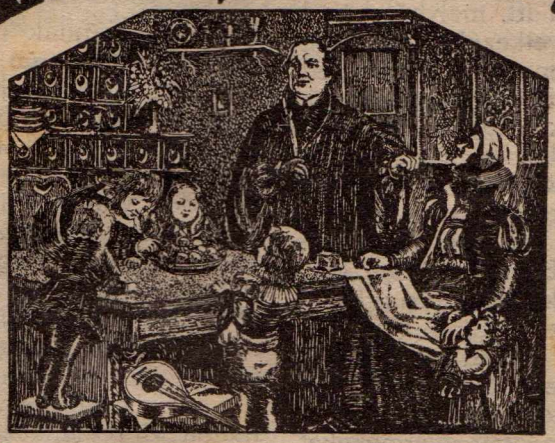

MEGHIVÓ. **A pesti ev. magyar egyház 1929. január hó 20-án déli 12 órakor a Deák-téri iskolák dísztermében rendkivüli közgyűlést tart, melyre az egyházközség cselekvényes tagjait tisztelettel meghivja az egyházi elnökség.** Tárgysorozat: 1. A Deák-téri testvéregyházak gondnokának jelölése. 2. A bányakerületi világi felügyelői méltóságra az egyházközség szavazatának megállapitása.

A templom és a gyermek.

Lukács ev. II. 41—52.

A nagy városokban sem az utcáknak, sem az emberek gondolkozásának nem központja a templom. Áll Isten háza a többi házak között, de a városok lakói nem mindig töltik ki falait. Itt a fővárosban ugyan semmit nem panaszkodhatunk, mert istentiszteleteinken nem látunk üres padsorokat, de a nagy ünnepek zsúfolt templomai és kettős istentiszteletei azt bizonyítják, hogy a rendes templomlátogatókkal szemben sokszoros többségben vannak azok, akik csak ritkán és ünnepélyesebb alkalmakkor keresik a templomot. A családi otthonokban hidegedett meg az Istenházához való vonzódás tüze, nem élesztgetik kellően a szülők, nem kapják örökségül komolyan a gyermekek s ennek a százados üldöztetésekben kitartóvá és hűségessé edződött magyar protestantizmusnak kései utódai is éppen olyan langymeleg vallásosságú jelenben élnek, mint a körülöttünk lévő katolicizmus tagjai.

Ez a mai vasárnapi ismerős történet a 12 éves Jézus első útjáról a templomba nemcsak a gyermek Jézus lelkivilágáról ad a figyelmes olvasónak utbaigazítást, hanem a szülői kötelességnek a templom és a gyermek közötti viszonyára vonatkozólag is. Jézus szülei meg akarják értetni a gyermek előtt azt, hogy két otthona van az emberi léleknek: az egyik ott, ahol szeretteivel van együtt, ez családi otthona, a másik ott, ahol a mennyei Atyával zavartalanúl és őszintén beszélgethet és ez az igazán hívő szívek otthona: a templom. Bölcs és alázatos szülői gondoskodás ez. Sok aggodalmaskodó és töprengő szülő, mikor félve látja, hogy gyermeke kilép a nevelés által megszabott keretekből és helytelen utakon indúl el, jól tenné, ha nemcsak gyermekét hibáztatná, hanem önmagát is korholná, amiért nem adott elegendően eleven példát a mennyei Atya dolgaival való foglalkozásra. Jól tenné, ha megszámlálná, hogy hányszor volt gyermekeivel együtt templomban, hányszor erőszakolta, ha szelíden is, hogy a gyermek azt ne mulassza, — és hányszor volt ő maga az, aki mindenféle értéktelen kifogások elfogadásával elősegítette az istentiszteletek elhanyagolását, könnyelmű birálgatásokkal és megjegyzésekkel csökkentette azok értékét és jelentőségét éppen azok előtt a gyermekek előtt, akiket templomkeresésre és az ott hallott dolgok megbecsülésére kellett volna tanítani.

Megszámlálhatatlan áldásokat küld haza a templom, az istentisztelet a figyelmes gyermek lelkén keresztül. Tékozló az, aki családi otthona és gyermekei élete szempontjából kihasználatlanúl hagyja a jobbításnak azt az erejét, amit a rendszeres és szíves templomlátogatás ajándékoz gyermeknek és felnőttnek egyaránt.

—

Erkölcs és tudomány.

— Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter cikke. —

Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a Nemzeti Ujság 1928 dec. 16-iki számában „Erkölcs és tudomány" címen feltünést keltő cikket irt, melyből közöljük szó- és betűhíven a következőket: „Koránt sem véletlen az, hogy éppen az utolsó évtizedben terjeszkednek nálunk a női szerzetesrendek. Az a csodálatos a katholikus egyház életében, hogy minden időben azokat a szerzeteseket hozza létre és terjeszti ki, melyekre éppen azoknak az időknek szükségük van. Mindig több család hanyagolja el betegeit, akik aztán kórházba vagy szanatóriumba menekülnek. Mindig több gyermekszoba válik hideggé és rideggé, a gyermekeket internátusokba adják, vagy idegen iskolákba. Amikor a család elhagyja a betegágyat és a gyermekszobát, akkor terjeszkednek hatalmasan apácarendjeink, akik védik a magyar betegeket és a magyar gyermekeket. Lehetetlen, hogy valami gondviselésszerűt ne ismerjünk fel ebben a terjeszkedésben.

Mint kultúrpolitikust is mindig érdekelt, hogy a modern egyházellenes irányzatok vezetői elméletileg és elvileg irányzatukat milyen érvekkel támasztják alá. Különösen Waldeck-Rousseau és Combes beszédeit tanulmányoztam át részletesen, akik Franciaországban a szerzetesrendek ellen irányuló törvényjavaslatokat képviselték. Nem találtam a valószínűségnek még csak látszatával bíró érvet sem, amelyet komolyan fel lehetne hozni a női szerzetesrendekkel szemben. Hogyan is lehetne bántani azt, aki a beteget ápolja, a gyermeket tanítja és mindezért a földön nem kér semmit, csak a Teremtőt akarja jó cselekedettel szolgálni? Éppen erre az önzetlen nőre van szükségünk nekünk magyaroknak, akik talán földi mértékkel számítva, az ápoló- és tanítónőt nem is tudjuk eléggé megfizetni.

Sokszor felhozták kultúrpolitikám ellen, hogy bizonyos egyoldalúsággal támogatom apácarendjeinket. Örömmel állom ezért a harcot és nyugodt lélekkel mondom a szemükbe bírálóimnak, hogy nem számítva az évi fizetéseket, 21 női apácarendünket miniszterségem alatt ötmilliókétszázhetvenhatezer pengővel támogattam, melyet legtöbbnyire építkezés céljaira fordítottak. Az év elejének utalványozásaival együtt ez az összeg meg fogja haladni a hatmilliót és nyugodt lélekkel viselem ezért a felelősséget. Férfi tanítórendjeink, a bencések és premontreiek, a ciszterciták, a piaristák meg a jezsuiták régebben dolgoznak itt s így részesültek még a nagy donációkban, anyagiakban is jól megvannak fundálva. De női szerzetesrendjeink túlnyomó többsége a legújabb időkben jött, mikor egyházi célokra királyi adományok már nem kerültek és így a rendek tagjait többnyire csak a fizetést kiegészítő tanítónői állami segély tartja el. A szükség és a baj nagyobb volt, ezért itt kellett elsősorban segíteni. Nem kevesebb, mint öt tartománynak kellett anyaházat építeni, hogy a rendek utánpótlást tudjanak nevelni és iskoláikat tanerővel el tudják látni. Mindez csak mentési akció. Apácarendjeink megerősítésében mélyebbre kell nyúlni, szerves rendelkezésekre van szükség.

Miniszterségem idején sok főnöknő járt nálam és elpanaszolta, hogy a tanügyi hatóságok, részben maga a kultuszminiszterium, állandóan azzal fenyegetik őket, hogy bezárják iskoláikat, mert nincsen kellő számban megfelelő minősítéssel ellátott tanárnőjük. Különösen az apácák által fenntartott leánygimnáziumokban és tanítóképzőkben merültek fel ilyen nehézségek. Ezeknek a zaklatásoknak egy csapásra véget vetettem és magasállású tisztviselők hagyták el helyüket azért, mert e részben politikai irányításomnak nem engedtek. Apácarendjeink tehát olyan miniszterrel állanak szemben, aki bebizonyította, hogy nem zaklatni, hanem segíteni akar.

De ez a segítség nem állhat csupán abban, hogy építkezési és fizetéskiegészítő államsegélyeket nyújtsunk. Nekem kötelességem, hogy előre gondoskodjam arról, hogy női szerzetesrendjeinknek megfelelő képesítéssel bíró tanerőik legyenek minden fokú iskolában, mert egy szigorú utód a mutatkozó hiányokat felhasználhatná arra, hogy iskoláikat bezárja vagy a kezükből kivegye. Tehát nekem, akiben apácarendjeink bíznak, kétszeres kötelességem, hogy szeretettel rávezessem őket arra az útra, amely intézményeik felvirágoztatásához vezet.

Mikor Trefort középiskolai törvényét a nyolcvanas években végrehajtotta, rászorította a férfi-szerzetesrendeket, amelyek gimnáziumokat tartottak fenn, arra, hogy a rend tanárainak főiskolai képzést adjanak. Nagy volt akkor ezzel szemben az ellenállás, a szerzetesrendek főnökei egészen a királyig, a legfőbb kegyurig vitték a dolgot. Trefort hajthatatlan maradt. Azoknak a régi tanároknak, akik a törvény életbeléptekor már működésben voltak, engedélyt adott a további tanításhoz, de az ujaktól már megkövetelte a középiskolai tanári oklevelet. Ma már olyan régi fajta, úgynevezett cselédkönyves tanár alig van és tanítórendjeink középiskoláinak csodálatos fellendülését jórészt az is okozta, hogy egyetemeinken kitünően kiképzett tanárokkal látják el intézeteiket.

KUN JÁNOS uri- és női fehérnemű készítő
Harisnya, nyakkendők és kesztyű-különlegességek.
Fehérneműk készítését hozott anyagból is vállalom.
Budapest, VIII., Üllői-út 24. Tel.: J. 398-81.

Vajda M. Pál fényképészeti műterme
Telefon VII., Damjanich-u. 52. Telefon
Gyermek- és hölgyfelvételek készítésében specialista.
Az egyházközs. tagjai és családtagjainak 25% kedvezm.

Zongorák, pianinók

vásárlásánál ajánljuk

Állami nagy aranyéremmel kitüntetett

GAÁL J.

zongoratermét

Fizetési kedvezmény. — 10 évi jótállás. — Díjtalan csomagolás.

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 7.
(Zeneakadémiával szemben.

Keresztyén cég. Telefon: 901—29.

Amit Trefort a férfi tanítórendekkel tett, azt kell nekem szeretettel és türelemmel apácarendjeinkkel is megtennem.

A szegedi egyetemen kész vagyok azok mellett a világnézeti tanszékek mellett, amelyeket nem katholikus férfiak töltenek be, parallel tanszékeket létesíteni és azokra katholikus tanárokat kinevezni, hogy a tartományi főnöknőknek vallási aggodalmaik ne legyenek. Itt nevelhetnék női szerzetesrendeink az általuk fenntartott polgári iskolák, középiskolák és tanítónőképzők tanári karát.

A nagyobb szegedi klinikákat már úgy építettem, hogy azok harmadik emeletét jóformán kis rendházak foglalják el és minden klinikát már olyan betegápoló-rendnek adtam, amely tanítással is foglalkozik. Igy a nővéreket minden nagyobb költség nélkül küldhetik az egyetemre és a polgáriiskolai tanárképzőbe, amelyet Budapestről ugyancsak Szegedre helyeztem át. — A többi rend számára is majd lehetővé teszem a Szegeden való elhelyezkedést.

Női szerzetesrendjeink páratlan felvirágozását várom ettől az intézkedéstől. Mert igaz ugyan, hogy az anyák nagy megnyugvással bízzák leányaikat az apácák erkölcsi nevelésére, de kell, hogy az erkölcsi nevelés mellett a tanítás is elsőrendű legyen, ezt pedig csak az apáca-tanárnői képzés szerves reformjával érhetjük el. Nem mint olyan miniszter hozom ezt a tervet, aki a szerzetesi iskoláktól csak számonkér, csak fenyegetőzik és iskolát zár, hanem mint meggyőződéses jóbarát, aki szeretettel nyújtja oda segítő kezét. Meg vagyok győződve arról, hogy a tartományfőnök és az apácarendek megértik kérő és intő szavamat."

A kultuszminiszternek ez a cikke a legmélyebb aggodalmakat váltja ki minden protestáns magyar ember szívéből, aki ezt figyelmesen végigolvassa. Hogy az apácarendek hat millió pengő segélyt kaptak építkezésre, az nekünk nem fáj, csupán az jut eszünkbe, hogy ugyanakkor egészen minimális, néhány százpengős segélyekért mennyi kilincselést és protektiót kell nekünk igénybe venni. De hogy a miniszter maga azzal dicsekedik, hogy megfelelő képesítéssel nem bíró tanerőket nemcsak megtűr az apácák által fentartott intézetekben, hanem hogy azokat a magasállású miniszteri tisztviselőket, akik ezt szóvá tették, (akik tehát kötelességüket teljesítették!) ezért állásuk elhagyására kényszerítette, — ez egyenesen megdöbbentő és alighanem örök fénypontja marad a miniszter kultúrprogrammjának. Megfelelő képesítéssel bíró, sőt legelsőrendű tehetségű protestáns tanerők, menekült és állástalan tanerők mit szólhatnak ehez? De még a kenyérnélküli katholikus tanerők sem lehetnek elragadtatva tőle. Mindezeken felül pedig a miniszter a szegedi egyetemen készségesnek igérkezik a nem katholikus tanárok által betöltött világnézeti tanszékek mellé parallel tanszékeket felállítani s azokra katholikus tanárokat kinevezni. Ez már azután igazán olyan árok, amelybe bele lehet temetni az egész kultúrprogrammot. Ne csináljon ilyen félmunkát a miniszter úr! Ha már ezt azért akarja megcsinálni, hogy „a tartományi főnöknőknek vallási aggodalmaik ne legyenek", állítson fel nekik egészen önálló saját használatra berendezett külön egyetemet. Mert a telhetetlen protestánsoktól kitelik esetleg az, hogy ők is be-beiratkoznak egyik-másik m. kir. parallel-tanárhoz s ezzel a vallási aggodalmak újra felébrednek a tartományfőnöknőkben s akkor újabb bonyodalmak fognak keletkezni. Legjobb lesz egy olyan törvényjavaslatot alkotni, mely kimondja, hogy Magyarországon a vallás és kultuszminiszter a közoktatást nemcsak kultúrtartományokra, hanem kultúrtartományi főnöknőkre is beoszthatja.

☞ Ha ennek a cikknek arra a részére gondolunk, mely a képesítésnélküli tanerőket kifogásoló miniszteri tisztviselők eltávolításával dicsekszik, joggal kérdezzük: Hol ebben az erkölcs? Ha pedig a protestáns tudósok mellé kinevezendő parallel tudósok beigérésére gondolunk, joggal kérdezzük: Hol ebben a tudomány? Így azután igazán nagyszerűen illik az egész dolog fölé a cím: „Erkölcs és tudomány."

A Deák-téri lelkészi hivatal 1928. évi statisztikája.

1. 1928-ban kereszteltünk: 350 gyermeket, 177 fiút és 173 leányt. 4 fiúval és 6 leánnyal többet, mint 1927-ben.

2. 1928-ban konfirmáltunk: 200 gyermeket, 80 fiút és 120 leányt. 23 fiúval és 19 leánnyal többet, mint 1927-ben.

3. 1928-ban eskettünk: 152 párt, 20-al többet, mint a múlt évben. És pedig: 24 tiszta (4-el többet) és 128 vegyes vallású párt (23-al többet). A vegyes vallásúak 45 esetben adtak megegyezést a mi javunkra. 10-el többet, mint a múlt évben. 30 ev. vőlegény, de csak 15 ev. menyasszony szerzett ilyen reverzálist. (Talán csak nem a mindenáron való férjhezmenés bizonyítéka ez!)

4. 1928-ban temettünk: 238 egyháztagot, 14 férfival és 11 nővel kevesebbet, mint 1927-ben.

5. 1928-ban egyházunkba belépett: 42

egyén; és pedig: 19 a rk.-ból, 1 a gör. kath.-ból, 2 az unitáriusból, 2 a ref.-ból, 17 a zsidóból és 1 a felekezeten kivüliek közül. 3 egyénnel kevesebb, mint 1927-ben.

6. 1928-ban egyházunkból kilépett: 26 egyén, 2-vel több, mint a múlt évben. Ezek közül 17 a rk.-hoz, 6 vissza a zsidókhoz, 1 a ref.-hoz, 1 a baptistákhoz és 1 a nazarénusokhoz lépett át.

7. 1928-ban az Úrnak vacsorájával élt: 5605 egyháztagunk, 36-al kevesebb, mint 1927-ben.

8. 1928-ban a lelkészi hivatalban adományokban befolyt: szegényeknek 2967·82; egyházfentartásra 199·—; szabad rendelkezésre 530·—; a Lutherániának 20·—; szegények karácsonyára 168·—; szegény diákoknak 250·—; Luther-szövetségnek 600·—; kelenföldi templomra 15·—; gödöllői templomra 10·—; szarvasi árvaháznak 70·—; Protestáns árvaháznak 91·—; Luther-szoborra 5·—; konfirmándusok felruházására 230·—; szegény gyermekek nyaraltatására 5·—; szeretetházra 5·—; Biblia-alapra 100·—; kórházi úrvacsorai készletre 320·70. Összesen 5596·52 pengő, 1141·40 pengővel több, mint 1927-ben.

Az 1928-ik esztendő offertóriuma (a szilveszter-esti 478·13 P-vel): 6821·42; tehát 279·80 P-vel több, mint 1927-ben.

Ha ehhez hozzáadjuk a 2300 P-őt, melyet a Deák-téri Luther-szövetség gyűjtött tagdíjakban és azt a 896·40 P-őt, mely a Lutheránia 1928. évi bevétele volt, akkor a Deák-téri templom körül tömörült evangélikusok 15,614·34 P-vel, vagyis 4096·69 P-vel többel támogatták (egyházi adót nem számítva) az ev. ügyét, mint az 1927-ik évben.

Lapunk és a biztosítás.

Mi magyar evangélikusok csekély kivétellel szűkös anyagi erő fölött rendelkezünk. Önmagunk iránt tartozó kötelességet teljesítünk tehát, amikor anyagi eszközeinkkel jól gazdálkodunk és ahol megtakarításra alkalom kínálkozik, azt igénybe is vesszük. Ilyen terület a biztosítás, amelynek szövevényes útain igen kevesen otthonosak.

Lapunk kiadóhivatala ezért elhatározta, hogy a biztosítások terén a hittestvéreknek segítségére lesz.

Egyházkerületünk évtizedek óta szerződéses viszonyban áll az Első Magyar Általános Biztosító Társasággal, amely a legrégibb, legnagyobb magyar intézet és egyházunkat nemcsak igen mérsékelt biztosítási díjak felszámításánál, hanem közvetlen anyagi segélyekkel is állandóan támogatja. Ezen összeköttetésünk módot nyújt arra, hogy olvasóink biztosítási ügyeit a legelőnyösebben intézhessük el és minden anyagi megterhelésük nélkül még lapunk fejlesztésére is bizonyos visszatérítést kaphassunk.

E helyen is kérjük tehát hittestvéreinket hogy biztosításaikat lapunk kiadóhivatalának közvetítésével kössék meg, vagy újítsák meg.

Egy postai levelezőlap felhasználásával minket biztosítási szándékukról értesíthetnek és mi gondoskodunk arról, hogy a lehető legsürgősebben elsőrendű szakemberektől kaphassanak megbízható és pontos felvilágosításokat.

Lapunk fejlesztésére a biztosító társaságtól hozzánk juttatott megtérítéseket a közbenjárásunkkal élő hittestvérünk nevének megemlítése mellett nyilvánosan nyugtázzuk.

A kiadóhivatal.

HIREK.

ISTENTISZTELETEK SORRENDJE

1929. január 13-án:

Hely	Óra délelőtt délután	Lelkész neve
Deák-tér (német)	fél 10	Broschko G. A.
Deák-tér (magyar)	11	Wolf Lajos
Deák-tér (magyar)	6	Sikter András
Fasor (ifjúsági)	10	Gaudy László
Fasor	11	Kemény Lajos
Fasor	4	Késmárszky Lajos
Fasor (német)	—	—
Kőbánya	9	Hudák János
Simor-utca 35.	11	Dendely Károly
Rákóczi-út 57.	10	Morhács Márton
Gyarmat-utca 14.	fél 11	Gáncs Aladár
Üllői-út 24.	10	Martony Elek
Váci-út 61.	10	Rimár Jenő
Abonyi-u. 21.	11	Gombos Lajos
Bécsi kapu-tér	11	Hüttl Ármin
Zichy-utca 7.	11	Váczi János
Lenke-út 56.	11	Szabó Aladár

Budafokon és Nagytétényen Petrovics Pál prédikál.

Január 20-án a Deák-téri templomban v. Kendeh-Kirchknopf Gusztáv, a fasori templomban Késmárszky Lajos, a Simor-utcai templomban Majba Vilmos prédikál.

A Deák-téri Konfirmáltak Egyesülete f. hó 6-án, vízkereszt napján szeretetvendégséggel egybekötött összejövetelt tartott. Műsorról az egyesület tagjai gondoskodtak. Viczián Ilonka szép zongorajátéka nyitotta meg azt, utána Ochota Julia szavalt, majd Koch István énekelt, akit Lehotkay György kísért. Bach áriát énekelt az egyesület 4 leánytagja. Sulics Ilona Kutass Kálmán: „Virrasztás" című versét szavalta. Quartettet játszott: Fried Sándor, Flőthmann György, Bozsidarácz Mihály és Kendeh-Kirchknopf György. — Az összejövetelen mintegy 35—40-n vettek részt.

Menczer gallértisztítás
10 fillér. **10 fillér. vezet!!!**

Halálozás. Árvanagyfalvi Farbaky István nyugalmazott miniszteri tanácsos, a bányászati és erdészeti főiskola volt tanára és igazgatója, a III. osztályú vaskoronarend lovagja, a selmecbányai választó-kerület volt országgyűlési képviselője, a selmecbányai ágostai hitvallású evangélikus egyháznak és lyceumnak volt felügyelője, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületnek volt ügyvivő alelnöke, Selmecbányán 1928 december 30-án, kilencvenhároméves korában csendesen elhunyt. Vele a megszállt felvidék fogyó magyarságának egyik legjellegzetesebb képviselője szállt sírba.

A Nagymama. A budapesti evangélikus leánykollégium 1928. december 19-én és 20-án tartotta a már hagyományossá váló karácsony előtti előadását. Csiky Gergely 3-felvonásos színművét adták elő a növendékek, kettős szereposztásban. A főbb szerepeket Krempe Éva, Trautmann Emilia, Fecske Sári, Trautmann Anna, Herramhof Amália, Kendeh-Kirchknopf Sári, Németh Edit, Németh Lili, Adler Edit és Liedemann Éva játszották, mégpedig közmegelégedésre. Jóleső érzéssel töltötte el a megjelentek lelkét mindkét előadás, mert nemcsak a tanulóifjúság kedves próbálgatását láttuk, hanem, mint már itt megszoktuk, eredménye is volt a velük való nagy fáradozásnak. Sikerült nekik Csiky Gergely kedves darabját élettel megtölteni s különösen a humoros részletekkel kacagásra kényszeríteni a felsereglett közönséget. Ez pedig annál nagyobb érdem, mert hiszen a Nagymama humora s általában az egész tiszteletreméltó színdarab a mai ember előtt nélkülözi azt a lüktetést, melyet korunk idegessége mindenhol megkövetel. A színdarabot Láng Ella tanította be, az egésznek megrendezéséért pedig Dr. Bőhm Dezső igazgatót illeti a köszönet. — A tiszta bevételből az Ifjú Évek című ifjúsági lapunk fenntartására az igazgatóság 250 pengőt juttatott.

Adományok a fasori templomban: Machalek Sándor és neje a Prot. árvaháznak 5, szegényeknek 5, szeretetházra 5, Luther-Szövetségnek 4, Családi Lapra 4, nőegyletnek 2, Borics György és neje szegényeknek 5, egyházfenntartásra 5 P-t adományozott.

Drd. FÁBIÁN JÁNOS
Magyarország legnagyobb Betegszállító Állomása
M. kir. államvasutak, hajózási vállalatok és a Ferenc József keresk. pénztár egyezményes betegszállítója
BUDAPEST, IX., MÁRTON-UTCZA 40
(Új klinikákkal szemben)
Betegszállítási díjak: Budapesten 8—10 pengőig. Vidékre, külföldre 64—72 fillérig kilométerenként.
Állandó szolgálat éjjel-nappal!
Telefon: József 429—85.
Betegek szállítása kényelmes ággyal felszerelt modern autókkal. Evang. hittestvérek pártfogását kéri.

Csak képesített szücsnél vásároljunk!
SZŐRME
kabátok és szőrme árúk
minden igényeknek megfelelő dús választékban
SOMOGYI szücsnél VIII. Rákóczi-út 23
I. emelet (Uránia mellett). Telefon: József 363—14
Átalakítás, javítás, festés a legolcsóbban.

A budapesti Iparosképző Prot. Egylet karácsonyfájára adakoztak: Luther-Szövetség Gyámolító Szakosztálya 20, Blaskó L. 4, Roszik Ilona 2, Müller Gusztávné 2 P. Fander Antalné ruhanemű. Jóságukért hálás köszönetet mondunk!

A Deák-téri templom családi hírei. *Keresztelés*: Schumi Rozália, Fischer Mihály és Anna Mária, Bullan Arnold István, Zalay József, Wendelin Pál, Lambert Sándor József, Lantos Irén Erzsébet, Bartúszk Béla, Klukán Gyula Pál, Fodor Teréz, Török Frigyes Artúr, Fülöp Katalin, Iványi Gabriella Mária. *Eskü*: Peresztegi Dezső—Halerkorn Auguszta, Skarka Rezső—Wéber Ilona. *Temetés*: Sáry Pál 53, Szemethy Teréz 20, Hugyecz János 26, Péntek Iván 40, Klenk Béla 5, Balics István 38, Magyar Géza 4 hó, Birán Sámuel 53 év. *Adományok*: Szegényeknek: N. N. 3, N. N. 3, N. N. 4, Paulini G. 10, Knapik Henrikné 5, Kevicskey Kálmán 10, Bartuszk Ferenc 10, Klukán Gyula 5, szeretetházra: Waltersdorfer Karolina 2 P.

Angyalföldön a templomalap javára tartott szeretetvendégségen Urbán Ernő és Rimár Jenő tartottak előadást. „Nagy emberek—kis emberek" címen. Kazár Gizike, Kárász József és Kovács István szavalatai és Gulyás Jucika ének s Blum József hegedűszámai építették, gyönyörködtették a szép számú közönséget. Az estély tiszta jövedelme a templomalapot 100 pengőt meghaladó összeggel növelte. Természetbeni adományokat adtak: Bartos Károlyné, Bikfalvi Miklósné, Frigyesy Jenőné, özv. Ferenci Jánosné, Kazár Józsefné, Kovács Sándor, özv. Kertész Lajosné, Mészáros Józsefné, Perlaky Jolán, Pollner Béláné, Preuker Sándorné, Rimár Jenő, Urbán Arnoldné és Zenovicz Karolin. Adományok a templomalapra: Téglaszelvények eladásából Rapos Viktor gyűjtése 40, Zenovicz Karolin 20, Szikra Józsefné 10, néhai Weigel Lajos 8·40. Készpénzben: Karácsonyi vásár 190, Kazár Gizella 192, Houba testvérek megboldogult édesanyjuk emlékére 100, Rimár Jenő 40, Preuker Sándorné 20, n. Weigel Lajos 26·60, Adamovics János 10, Zenovicz Karolin 10, Magyar Béla 7, Bartos Károlyné, Kovács Róza, Szabó Aladár, Szikra Józsefné 5—5, Trenka Tamásné 12, Urbán Arnoldné 10, N. N. 1 P. — A karácsonyfa ünnepélyhez készpénzben adakoztak: Perlaky István és Rajter István 5—5, Varga Károly 4, N. N. 3, Magyar Béla 2, Rimár Jenő 10, Reiterné 1·20, Cserlag Elemér és Vörös Imre 1—1 P.

A zuglói ev. gyermekek karácsonyára adományokat gyűjtöttek még: Lehoczky Ferenc 2·50, Geskó Jenő 2·40, Horváth Ilona 2·32, Krautsak Jolán 2·30, Pósch Sándor 2·10, Antal Gizella 2·10, Gast Margit 2·10, Varga Géza 2·06, Benyó Géza 2·—, Süle Júlia 2·—, Lévay Gábor 2·—, Varga Mária 2·—, Brinza János 2·—, Dengel Klári 2·—, Voynár István 2·—, Pálinkás József 1·92, Reichard Olivér 2·94, Császár Irén 1·70, Gergely Mihály 1·70, Petzold Adél 1·80, Bénesy Adél 1·60, Schweitzer Henrik 1·55, Szluka Livia 1·50, Varga Sári 1·30, Würsching István 1·50, Molnár István 1·50, Wagner László 1·30, Mészáros József 1·30, Fekete Margit 1·21, Gyuris Valéria 1·20, Kovács K. 1·20, Schönfeld K. 1·20, Somi Júlia 1·50, Váradi István 1·26, Imrich Gizi 1·30, Kenesey Ágnes 1·24, Schuhmacher Anna 1·10, Takács János 1·08, Halmágyi Dénes 1, Kirschner Alice 1, Tobak Tibor 1, Kópiás Magda 1, Kossik József 1·10, Klimák Ilona 1, Renner Béla 1, Droppa Ferenc 1, Pongrác Mária 1, Lisakovszky László 1, Hudecz Kató 1, Lehr Éva 1, Mellisch Sándor 1, Hanzéli Mihálz —·90, Hrähling Anna —·66, Kiss Rozika —·60, Králik Ella —·68, Szörcsey Erzsébet —·60, Kronstein Klári —·70, Rózsa Ida —·50, Rózsa Edit —·5, Szabó Paula —·50, Illés Jolán —·50, Umbach Henrik —·30, Illés Anna —·40, Hajnár Ferenc —·20, Horvách Imre —·10.

Dr. Batizfalvy főorvos, fogorvos hittestvérünk, ezentúl is vállalkozik **fog- és szájbetegségben** szenvedő egyháztagjaink szakavatott gondos és mérsékelt áron való kezelésére, mindennemű **fogpótlásainak** ellátására. Szükség esetén részletfizetésre. Szegényeknek ingyen. Forduljunk hozzá teljes bizalommal. Múzeum-körút 27. szám.

Tanyai gazdaságba szerény igényű, intelligens nő házvezetésre felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Ev. hittestvérünk ajánlkozik háziszolgának vagy irodaszolganak — kérjük szives pártfogását. Cime megtudható: IV. Deák-tér 4. Ev. Gazdasági hiv.

Bútorozott szoba két úr részére azonnal kiadó. VIII. Szentkirály-utca 49. II. udv. III. em. 35

3 éves kis fiam mellé reggeli 9 órától esti 7 óráig terjedő időre 15 éven felüli, teljesen egészséges felvigyázó nőt keresek. Óvóképzőt végzettek előnyben részesülnek. Az állás azonnal elfoglalható. Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 19 I. 5. Algöver Andor.

A vadászati időszak alatt nyúlbőröket és egyébb **szőrmeárút** a legmagasabb **napi áron** vált be HECHT MIKLÓS bizományos **szőrmeárú beváltó telep:** Károly-körút 17. a kapuval szemben. Nagyobb tételnél vagy több darabnál telefon hívásra megbizottamat kiküldöm, Iroda: Rákóczi-út 14. Tel.: J. 414-88.

ELSŐ MAGYAR
Általános Biztosító Társaság
Alakult 1857-ben **Budapest, IV., Vigadó-tér 1.** Alakult 1857-ben
A legrégibb és legnagyobb magyar biztosító intézet.
Az evangélikus egyháznak 30 év óta szerződéses biztosító társasága.
Fiókjai vannak az ország egész területén.
Elfogad biztosításokat a következőkre:
Emberélet és baleset. — Tűz, jég, üveg, autó, géptörés. — Betörés, pénztári kiküldött kirablása. — Szállítmány, uti poggyász, értékküldemény. — Állat és szavatosság.

KIRSCHNER JÁNOS
Budapest, IV., Váci-utca 20 b.
Telefon: Aut. 807—55.
Szepességi vászon és asztalneműek raktára
(Wein Károly és Tsai késmárki gyárából.)
Továbbá: Len, sifon, pamutárúk és női lehérneműek nagy választékban.

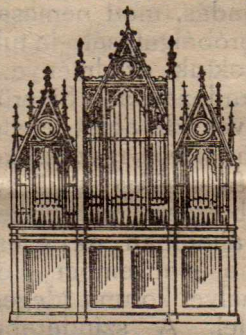
Gerstenengst József orgonaépitő
Budapest, VI. Sziv-u. 14
Bejárat: Kiss János uccán.
Új orgonák készitését, valamint átépitést, javitást, hangolást, homlokzatsípok készitését szakszerű és művészi kivitelben vállal a legjutányosabb árak mellett.

Evangélikus úri családok találkozó helye a régi hires
PILVAX-KÁVÉHÁZ
(BELVÁROS, PILVAX-KÖZ)
Tulajdonos: Özv. Páris Vilmosné hittestvérünk.

JANCSURÁK GUSZTÁV
rézműves-mester
Magyarorsz. aranykoszorús mestere!
Budapest IX Ferenc-u. 39
Főzőedények. Gőzüzemű főzőkészülékek. Üstök. Iparművészeti díszmunkák. Karbantartások, ónozások a legjobban és legolcsóbban. A 60-70% fűtőanyagot megtakarító **„Rekordverő" kávéházi tűzhely** egyedüli gyártója. — Telefon J. 308-47.

STÜHMER
BUDAPEST, VIII., SZENTKIRÁLYI-UTCA 8.
kakaó, csokoládé és cukorárúgyár
bonbonjai, csokoládéi, cukorkái, desszert készitményei a legkiválóbbak.

Minden bevásárlásánál hivatkozzék lapunkra!

Kiltz Jakab és Emich Testv.
üvegcsiszoló, üveghajlító és tükörgyár
BUDAPEST, VIII. Práter-utca 84. szám.
Telefon: József 354—76.

Hittestvéreink igyelmébe!
Bútort legelőnyösebb fizetési feltételek mellett részletfizetésre
Langsfeld Edward
hittestvérünknél, Budapest, VII., Király-u. 106. alatt vásárolhat a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

GUNDEL
éttermei a Gellért nagyszállóban és nyári kerthelyisége az állatkert mellett közismertek a konyha jósága, tisztaság és figyelmes kiszolgálás révén. Társasebédek, bankettek, találkozók céljára a legalkalmasabb helyiségek

TÖRÖK ISTVÁN
a Triznyai, Szabó, Török cég volt társtulajdonosa
Budapest, VII. ker. Rákóczi-út 12. sz.
Vászon, fehérnemű és menyasszonyi kelengyék raktára. Magyar házi himzőipar. Menyasszonyi kelengyék szakszerű készítése Telefon: József 449—19.

Vértessi Lajos villamossági szaküzlet. Tel.: J. 459—63.
Budapest, VIII. ker. József-körút 43. sz.
Kedvező árban szállít: csillárokat, állólámpákat, hangulatlámpákat és selyemernyőket. Ajándéktárgyakat és mechanikai játékokat.

Zaunbauer Ferenc utóda **PAUDLER JÁNOS**
Távirda-, telefon- és villámhárító építő intézet. — Hat. eng. villanyvilágítás és erőátvitel.
Alapíttatott 1872. Tel.: Aut. 816-70
Budapest, V., Gróf Tisza István-u. 10.

Kérje mindenütt a világhírű sav- és tűzálló szavatolt
Sphinxedényt
Nagybani főlerakat:
Holbik István, Budapest, VI., Király-utca 91.
Telefon: J. 456—04.

Gyermekcikkekben Speciálista!
BIRÓ ERNŐ
Budapest, IV., Kamermayer Károly-u 10. (Ev. épület)
Nagy választék leány és fiú fehérneműekben, valamint mindenféle gyermek kötött és szövött árúkban.
Dús raktár Bébi-kelengyékben!

Hittestvéreinknek 10 százalék engedmény.
ROSTA FERENC
első ezüstkoszorús órásmester
Budapest, IV., Petőfi Sándor-utca 3.
(volt Koronaherceg-utca)
A Glashüttei Strasser csillagászati ingaóragyár magyarorsz. vezérképv. Raktáron tart: mindennemű megbizható órát és divatos ékszert. Javitások saját műhelyben készülnek! Telefon: aut. 897—79.

Budapest legrégibb plissé-üzlete
Fried-Rappaport utóda **Marosi Berta**
Budapest, IV., Kamermayer Károly-utca 10. szám
PLISSÉ KÜLÖNLEGESSÉGEK:
2⁰/₀ kezdve mindenféle variációban, továbbá mintás plisséket, ruha és fehérnemű azsurt, endlizést és gomb áthuzást a legszebb kivitelben, szakszerűen készitek.
Minden munkát meg lehet várni! A címre ügyelni!

Alapíttatott 1840-ben
Hochschopf János utódai
Keller és Rossa
Vászon- és fehérneműek raktára. — Menyasszonyi kelengyék. — Női fehérneműek. — Csecsemő-kelengyék. — Kötényküllönlegességek. — Szövöttárúk.
Budapest, IV., Sütő-u. 1. (Ev. egyház épületében)

NAGY FERENC
KALAPOSMESTER
Budapest, VIII., Múzeum-körút 2.
Tavasz modern kalapújdonságai a legnagyobb választékban

Özv. Szoyka Miklósné
a Kertész Tódor cég volt üzletvezetőjének özvegye
füszer és csemegekereskedése
Budapest, IV. Hajó-u. 8-10. Tel.: aut. 824-88.
Telefonrendelések költségmentesen házhoz szállítva még aznap. Hittestvéreink szives támogatását kéri.

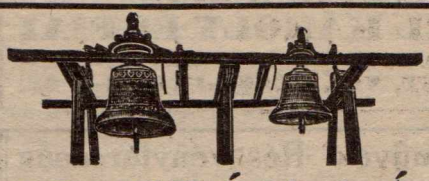
Magyarország aranykoszorús mestere!
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harangércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár, Budapest, VI., Frangepán-utca 77.
Telefon: L. 913-53.
Az 1900 évi párizsi világkiállitáson diszoklevéllel, az 1921 és 1923. évi vas- és gépipari kiállitáson aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton m. kir. kormánydiszoklevéllel, az 1927 évben a budapesti, székesfehérvári, szentesi és az 1928. évi szombathelyi kiállitásokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerés.

Minden bevásárlásánál hivatkozzék lapunkra!

BALDAUF MÁTYÁS
„MÁTYÁS PINCÉJE"
BUDAPEST, IV., ESKÜ-TÉR 6.
Telefon: József **450—53.**
Evangélikus hittestvéreink állandó találkozó helye.

Szőnyegek, függönyök, kerevet-átvetők és pokrócok
eladása nagyban és kicsinyben
Kurucz F. Károlynál
Budapest, IV., Semmelweis utca 9.
Telefon: aut. 891—24.
A Tolnai Textilművek Részvénytárs. gyári lerakata.
E lapra hivatkozóknak fizetési könnyítések.

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASÁRÚGYÁR
Budapest, X., Asztalos Sándor-utca 8.
Telefon: J. 333—60. Alapittatott: 1885.
Gyárt: mindennemű híd- és középitési vasszerkezeteket, egyedüli gyártója a szabadalmazott „Köpplinger"-rendszerű fűzött idomvas-ablakoknak, szabadalmazott „Lepter"-rugzáratnak. — Épületvasalások, pántok, szegecsek stb. stb.

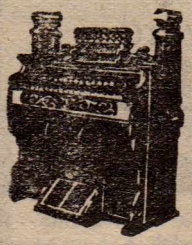
Közismert legjobb
Harmoniumok
házi, dalköri, iskolai, templomi használatra. Országhirű harmonium-specálista
Hörl Nándor
Budapest, II. ker., Török-utca 8. szám.
Különlegesség: templomi harmoniumok
Fizetési kedvezmény! Sürgönycim: „Harmonhörl".

SCHNEIDER SÁNDOR
selyem-, bársony-, szalag- és női kalapkellékek árúháza
Budapest, IV., Hajó-utca 8-10. Tel.: 74-34.

LEGTÖKÉLETESEBB HANGÚ
HARANGOKAT
KÉSZIT
WALSER FERENC
Budapest, VI., Lomb-u. 34-36.

Siremlékek és mindennemű márványmunkák
STEMPEL SAMU GYULA
kőfaragó cégnél, Budapest, VIII., Magdolna-utca 19.
Siremlékek raktáron nagy választékban granit, syenit, márvány és más kövekből.

Vászon-árúk, Sifón, batisztok, törlők, damaszt evőkészletek, zsebkendők, angol zefirek, óriási választékban, nagybani árak. Kész női és férfi fehérneműek méret szerint is készülnek legjobb kivitelben. **Belvárosi Vászonárú Rt.** Budapest, IV., Kamermayer Károly-utca 10. sz. (Ev. egyház épületében.)

Oláh István úri szabó
BUDAPEST, IV., Kecskeméti-utca 4. szám
Készit: díszmagyar-, vadász- és sportöltözeteket.
Hazai-, angol- és francia szövetek raktára.

TAMASKA TESTVÉREK
orthopaed cipészek
Budapest, VII., Damjanich-u. 46.
Normális, lúdtalpas és fájós lábakra megrendelésre szakértelemmel készitünk cipőket; ugyszintén vállaljuk mindennemű sportcipők készitését. Hittestvéreinknek e hirdetésre hivatkozva 5% engedményt adunk.

Összerakható könyvszekrények!
Praktikus és olcsó!
LINGEL KÁROLY ÉS FIAI
első magyar faárú- és bútorgyár
BUDAPEST, VII., RÓZSA-UTCA 4-6. SZ.

RIEGER OTTÓ ✱ ORGONAGYÁR
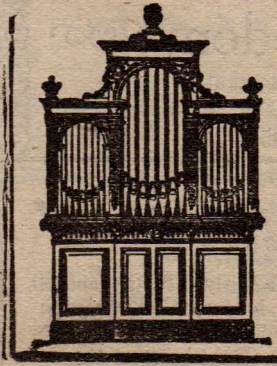
Budapest, X. Szigligeti-u. 28.
(Rákosfalva)
Telefon: József 398-45.
ÚJ ORGONÁKAT
valamint **homlokzatsípok** szállitását és **orgonajavitásokat** mérsékelt árban és művészi kivitelben **elvállalunk.** — Gyárainkból **negyven éves fennállás óta 2200** új orgona került ki.

Harangművek Részvénytársaság
Budapest, Muzeum-körút 21.
Ajánlja legkitűnőbb minőségű, tökéletes zenei összhangban szóló, tisztán csengő, nemesen búgó, igen messze hallható harangjait a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. 2—3 évi részletfizetési kedvezmény! Díjtalan helyszini szemle!
Öntőde: Pesterzsébet, Baross-utca 84. sz.

„Fébé" Evangélikus Diakonissza Anyaházi Nyomda, Budapest, VII., Damjanich-utca 28/b. — Felelős: Fekete Géza.